

Som allerede nævnt maa det antages, at der, naar en saadan Overenskomst er truffet og bragt til Udførelse, vil blive en ikke ubetydelig Kapital til Raadighed til andet Øjemed. Udvalget maa, som ligeledes foran bemærket, finde det naturligt, at denne Kapital, der er opsparet af Præsterne igennem Tiderne med det Formaal at sikre disses Efterladte, kommer Præstestanden i sin Helhed tilgode gennem Oprettelsen af en Understøttelses- eller Hjælpekasse, for hvis Virksomhed de fornødne Bestemmelser maatte fastsættes i en Fundats.

De gejstlige Hjælpeenkasser.

Man gaar herefter over til at omtale de gejstlige Hjælpeenkasser. Disse har deres Oprindelse fra den Bestemmelse i D. L. 2—13—10, der fastsætter, at hvor der kommer Enke paa et Kald, paa hvilket i Forvejen hvilede Pension til en tidligere Formands Enke, skulde de to Enker dele en sædvanlig Enkepension. Dette Forhold Urimelighed og Uretfærdighed medførte, at samtlige Præster i hvert Stift for sig efterhaanden enedes om i Forening at bære Pensionerne til alle 2den Enkerne i Stiftet, og denne Ordning blev derefter nærmere bestemt ved Oprettelsen af Fundats for de forskellige Stifters Hjælpeenkasser. Ordningen, der, som anført, fra Begyndelsen var stiftsvis, er fortsat saaledes lige til vore Dage, uden at der paa nogetsomhelst Punkt har været noget Samarbejde mellem Stifterne eller er overført Midler fra det ene Stift til det andet. Oprindelig brugte man den Fremgangsmaade Aar for Aar at ligne paa Stiftets Præster, hvad der hvert Aar behøvedes til Dækning af de indenfor Stiftet faldende Pensioner til 2den Enkerne. Senere blev det for nogle Kassers Vedkommende Reglen, at der lignedes et fast Beløb hvert Aar i Forhold til Embedernes Reguleringssum, og dette førte til, at der nu i nogle Kasser er opsparet en Kapital.

I Fiens, Lolland-Falsters, Ribe og Viborg Stifter er der ingen Beholdninger af Betydning.

Derimod har Sjællands Stifts Hjælpeenkasse en Formue paa 382 340 Kr. 36 Øre, Aarhus Stifts Hjælpeenkasse en Formue paa 41 502 Kr. 99 Øre og Aalborg Stifts gejstlige Hjælpeenkasse en Formue paa 10 545 Kr. 32 Øre.

Udvalget mener, at Afviklingen af disse Kasser maa foregaa stiftsvis i Fortsættelse af den hidtil fulgte Fremgangsmaade. Det er under Udvalgets Forhandling blevet gjort gældende, at det for Fremtiden maa paahvile Præsteembedernes Lønningsfond at udrede Pensionerne ogsaa til Enken efter en Præst, hvis sidste Embede allerede var bebyrdet med en Enkepension. At dette maa være Tilfældet med alle nye tilkommende 2den Enker, naar det paagældende Embede er indgaaet under den nye Lønningsordning, forekommer ikke Udvalget tvivlsomt. For de Stifters Vedkommende dernæst, hvor der ikke er opsparet nogen Kapital, maa Forholdet formentlig ordnes paa den Maade, at Lønningsfonden udreder Pensionerne imod at oppebære Bidraget til Hjælpeenkassen fra de ganske faa Præster, der er forblevet paa den ældre Ordning (for hele Landet for Tiden 25), idet det findes urimeligt at opretholde Ligningen paa samtlige Præsteembeder af de dobbelte Præsteenkationer. Efter hvad Udvalget har erfaret er denne Fremgangsmaade da ogsaa allerede fulgt i et af Stifterne, hvor der ikke var nogen Præst paa ældre Lønningsordning, og Udvalget er enig i at anbefale, at denne Fremgangsmaade ogsaa benyttes i de andre Stifter, hvor der ikke er opsparet Formue i Hjælpeenkassen. For de tre Stifters Vedkommende, hvor der er opsparet Kapital, maa Udvalget derimod holde paa, at disse Kapitaler for hvert enkelt Stift først og fremmest kommer til Anvendelse til Dækning af vedkommende Kassers Forpligtelser efter en foretagen Statusopgørelse. Vel maa det erkendes, at Tilstedeværelsen af Kapital hidrører fra, at der i disse Stifter i Modsætning til de andre er paalignet Præsterne mere end nødvendigt til Dækning af de enkelte Aars Udbetalinger, men det vilde være umuligt at føre dette Forhold tilbage, idet Opsparingen, navnlig for Sjællands Stifts Vedkommende, gaar saa langt tilbage i Tiden, at de nuværende Præster maaske snarest har haft Fordel af, at der var opsparet Kapital, idet dennes Renter forlods kunde anvendes til Dækning af Kassens aarlige Pensionsudgift. Udvalget skal derfor indstille, at der i de Kasser, hvor der findes Formue, finder en Opgørelse Sted af Værdien pr. 1. Januar 1923 saavel af de Kassen paahvilende fremtidige Forpligtelser som af de fremtidige Ydelser. Efter foretagne skønsmæssige Beregninger vil der baade for Aalborg og for Aarhus Stifts Vedkommende blive Underskud, saaledes at hele den i disse Stifters Hjælpeenkasser opsparede Kapital samt de fremtidige Ydelser kun strækker til til Dækning af en Del af de fremtidige Forpligtelser. Resten af disse For-